

SOTE-TUÁIMEE MUŠTEMLISTO PAARNIJ JÁ PERRUI PALVÂLUSÂIN

Vuálá 6-ihásij parnijgijn já perruigijn pargee áámmátulmuid

Muštemlisto pyehtih anneeđ ävkkín puoh sote-tuáimeeh, kiáh teivih perruid jieijäs pargoost. Muštemliston láá valdum táválumoseh ääsih, moh pyehtih savâstâlmijn puáttid oovdân já tooid áámmátulmui máhđuliih ravvuuh tast, maht kannat toimâđ já kuus stivrid perruu.

Muštemlisto puáhtá leđe meiddei tuávvaást ravviittuv/ peerâravviittuv pargee muštemliston, mast puáhtá tárhistid táárbu mielđ, maht mottoom tiäťu ääsiť puávtáččij perruu aašijn toimâđ.

Ko parga parnijgijn já perruigijn, kalga mušteđ vâldid huámmášuman meiddei pääрни já perruu kielâ- já kulttuurtuávvaá.

Muštemlisto toimâm vuáđujuurdâ lii täť:

1. Ane ävkkín Tuáimee aargâ muštemlisto savâstâllâm toorjân, ko tun kuáhtááh perruu já stivriih sii aargâť. Muštemlisto puáhtá adelid meiddei perrui fáárun pááikán.
2. Jis savâstâlmijn puátá oovdân miinii, maid ličij pyeri suogâridid já savâstâllâđ perruin vala tárhibeht, vääldi fáárun kojâdâllâmluámáttuv táárbu- já tilemiäldásijđ koččâmušâid sehe vuolgât arâšoddâdem koččâmušâid arâšoddâdem máttááteejee tevdimnáál, jis lii tárbu. (Luámáttuvâi tevdimist puáhtá ravvid já prooses pieijâđ joton kii peri sote-áámmátlid.) Čääli savâstâlmijn já soppum aašijn taarbâšlijđ kirjiimijđ.
3. Tááťu perruu fáárun stivrejum jieštipšom prosessân (lii tehálâš, ete perrust lii mohtâ já sij čonâseh toohâđ hářjut-tâšâid päikkiařgâťis)
4. Jis lii tárbu, tuáľvu kojâdâllâm čuákánkiäťu perruu ľuvviijn maangâ syergi juáľkun savâstâllâmnáál (taat mulsâšud kuáľľui/ päikkikuudij mielđ)
 - Jis luámáttuvâin puátá oovdân torjuu tárbu arâšoddâdmist, uárnejuvwoo toorjâ vuosâsajasáť meiddei ton toimáid.
 - Árvuštâllâm já táárbu mielđ ucâlume eres sote-palvâľussâid.

Jis šadda taggaar mielâkove, ete koččâmušâť láá vuáľudâťťâm já tarkkuuvâšvuodâ kuhesâigâsiih, merhâšit-tee čuolmah, moh juáťkojeh toorjâťtoimâin huolâhânnâá háitulâžžân, tâi šadda iäpâdâť eres neuropsykiatrisii háťusist ko adhd

- » jis tun lah eres ko tiervâťvuodâťtipšoo, vääldi paargon majemustáá tääl fáárun (ravviittuv) tiervâťvuodâťtipšoo.
- Vuálá 6-ihâsi vuáľudâťťâm já tarkkuuvâšvuodâ háťusijđ čielgâdeh
 - » Ravviittuv peht vuolgâťťâťpáráin párnâineurologian/ párnâipsykiatrian táärhib árvuštâľmâid
 - » Peerâravviittuvâť pyehtih toohâđ čielgâdmijđ, jis kevttimnáál láá párnâipsykiatri palvâľusah. Táárbu mielđ eromâšpyecceitipšo konsultaatio tâi vuolgâťťâťpááppár
- Iäpâdâť eres neuropsykiatrisii háťusist ko adhd
 - » stivrim eromâšpyecceitiipšon párnâineurologian/ párnâipsykiatrian
- Jis vaanhimist alnestis láá vuáľudâťťâm já tarkkuuvâšvuodâ háťuseh
 - » stivrim tipšomtáárbu árvuštâľmân almostuáťťârân, pargotiervâťvuotâťuáťťârân tâi äľkkeht juksâmnâál orroo mielâťtiervâťvuotâľpalvâľussâid. Terapiánavigaattor vuosâčuáľvdusin vuáľđutiervâťvuotâľhuolâťťâťâť

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Maht tun puávtáh ravviđ perruu já kuus tun puávtáh táárbu mielđ sii stivriđ:

- Jis argâritmâ lii cuovkkânâm já argârutiniijn láá vááijuvvuodah
 - » stivrii aargâ tooimâin, addel 1–2 ulme om. ruvduääigi, nahhaar, purâdem tet. nubástusân
 - » táárbu mielđ stivrii ravviittuv tiervâsvuodâtipšoi
- Hástuseh piämmu- tai naveraašijn
 - » stivrii ravviittuv tiervâsvuodâtipšoi, kote árvuštâl táárbu piämmutiterapeut tai sárnumterapeut árvuštálmân
- Jis perruu aargâst lii torjuu tárbu, vaanhimvuodâst hástuseh tai páárnán iä vaje faallâđ torjuu, tai jis hástuseh láá iänááš päikkiaargâst
 - » stivrii pärniperrui sosiaalpalvâlussáid (šoddâdem já peerâravvim, pärniperrui sosiaalpargo já stivrim, perui päikkipalvâlus, peerâpargo já iäräseh)
 - » tuoi pyehtivettee oovtâst vaanhimáin väldiđ ohtâvuodâ sosiaalhuolâttâs torjuu táárbu árvuštállâm tiet, huámmáš meiddei kenigâsvuodâ toohâđ pärnâi-suojâlemalmottâs, jis lii tárbu: [Perrui já pargoahasij palvâlusâi luámáttuvah](#)
- Vaanhim taarbâš ravvuid vaanhimvuotân tai perruu siskâldâs koskâvuodah láá ruossâlâs
 - » stivrii šoddâdem- já peerâravviimân
- Jis päärnist láá hástuseh skippáárkoskâvuodâin
 - » vääldi ohtâvuodâ arâšoddâdmân
 - » stivrii šoddâdem- já peerâravviimân tai pärniperrui sosiaalpalvâlussáid /perâpaargon, vai peerâ uázžu torjuu skippáártááidui opáttálmân
- Jis päärnist láá mielâtilán lohtâseijee hástuseh
 - » stivrii tileárvuštállâm vuáduld vaanhimijd palvâlusáid, moh tuárjuh vaanhimvuodâ, vai sist lii tuárvi ennuv mättim tuárjuđ päärnâi (ravviittuv tiervâsvuodâtipšoo, šoddâdem- já peerâravvim)
- Jis päärnist lii haamij eđirvâššâm vaigâdavuotâ tai áiccučuolmah
 - » stivrii ravviittuv tiervâsvuodâtipšoi, kote árvuštâl táárbu toimânterapeut árvuštálmân
- Jis päärnist lii sárnum iberdem tai pyevtittem vaigâdavuotâ
 - » stivrii ravviittuv tiervâsvuodâtipšoi, kote árvuštâl táárbu sárnumterapeut árvuštálmân
- Jis peerâ lii kiärgus aktiivlii, jiešráđálii toimâmân, mušte Mielâtiervâsvuotâátáalu jieštipšomohjelmij jiečânâs pargo tai stivrejum pargo vaanhimijgijn oovtâst (párnâi stivrejum jieštipšom LOOH).
 - » [Jieštipšomohjelm parnij, kiäin láá nepsyješvievih](#)
 - » [Paarnij hästee lattim jieštipšomohjelm](#)
 - » [Päärnâi já vaanhim vuáruvaikuttâs jieštipšomohjelm](#)
 - » [Paarnij navervaigâdavuodâi jieštipšomohjelm](#)
 - » [Parâkoskâvuodâ jieštipšomohjelm](#)
 - » [Väestöliitto \(Viehadâhlitto\) mávsuttes palvâlusah paaráid](#)
- Mušte stivriđ perruu älkkeht juksâmnaál orroo toimáid (uási tain kaavnah Tuáimee aargâ toorjân -muštemlisto tyehin QR-koodin):
 - » Peerâkuávdâštooimâst vuolgâsaijeen lii vaanhimvuodâ tuárjum
 - » [Maainâs išedem, iše huolâid-](#) já Nepsy-chatih
 - » Lapha pyetieto-sijđostâh (pyereestvajeem, tiervâsvuotâ, torvolâšvuotâ) [Pyereestvajeem argâsâd - Laapi pyereestvajeemkuávu](#)
 - » Viärdâsâštoorjâ, ornijdumeh el. [Toivo-heiviittâs, www.lähellä.fi](#) (el. páiháliih ornijdumeh já seervih) sehe [www.suomi.fi](#) (väldikodáliih ornijdumeh)
 - » Koiđad iše -puálu (meid sâmikielân)
 - » Vaanhimáid toimâmnavaicâi toorjâ: Aargân vyeimi -juávku, AikuistenVire-káidusjuávku-valmim (rävisulmui mohtâ)
- Mušte, ete tun puávtáh ain konsultistid já koiđadiđ torjuu jieijâd paargon:
 - » Palvâlemstivrim puáhtâ konsultistid pärnâi- já nuorâipsykiatria (LKS já LPKS)
 - » Áámmátolmooš puáhtâ konsultistid pärnâi- já nuorâipsykiatria konsultistem- já árvuštállâm-juávhu LaNka-juávhu.
 - » Sâmikielâlii äššigâs puotâ puáhtâ konsultistid Lapha sâmikielâlij já kulttuurmiäldásij palvâlusâi áámmátulmuid (el. Sâmikielâllâs peerâstiv-rejeijee já tiervâsvuodâtipšoo). Sâmikielâlij palvâlusâi orniimist västid sâmikielâlij palvâlusâi palvâlemhovdâ

